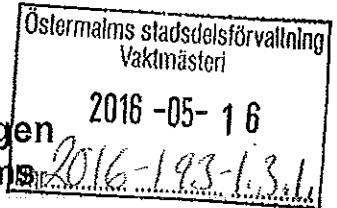

Östermalms stadsdelsnämnd

Tillsyn enligt alkohollagen (2010:1622) och tobakslagen (1993:581) i Östermalms stadsdelsnämnd, Stockholms stad, 28 april 2016

Beslut

Länsstyrelsen bedömer att Östermalms stadsdelsnämnd följer lagstiftningen i de delar som har granskats och avslutar härmed ärendet.

Bakgrund till tillsynen

Med stöd av 9 kap. 1 § alkohollagen och 19 a § tobakslagen har länsstyrelsen enligt tillsynsplan 2016 genomfört tillsyn i Östermalms stadsdelsnämnd.

Länsstyrelsens handläggning

Tillsynsbesöket 28 april 2016 genomfördes av Moa Karlsson och Suzanne Bengtsson från länsstyrelsen. Vid besöket träffade vi stadsdelsnämndens ordförande Maria Antonson, stadsdelsdirektör Christina Klang, enhetschef Jamila Lodhi och tillsynshandläggaren Conny Carlsson.

Innan besöket hade länsstyrelsen skickat ut ett frågeformulär som besvarats av handläggaren. Besöket inleddes med att länsstyrelsen samtalade med handläggaren och granskade tillsynsdokumentation i OL2. Länsstyrelsen gick därefter igenom ett antal styrdokument som diskuterades med handläggarna. Utifrån gjorda iakttagelser fördes sedan ett samtal där ovan angivna personer deltog.

Redovisning av tillsynen

Organisation

På socialförvaltningens utvecklingsavdelning finns en samordnare för folköls- och tobakstillsynen. Samordnaren kallar till möten och utbildningar och fungerar som en stödfunktion för stadsdelarna. Anmälan från näringsidkarna av folköls- och tobaksförsäljning görs centralt. Efter att anmälan inkommit läggs den in i dataprogrammet OL2. Stadsdelen får reda på om det tillkommit någon ny butik eller butiken bytt ägare genom att samordnaren skickar ett e-postmeddelande när en ny butik lagts till i OL2.

Riktlinjer och avgifter för folköls- och tobakstillsynen skrivs centralt och skickas ut till stadsdelarna på remiss och beslutas först i socialnämnden och sedan i kommunfullmäktige. Ansvar för folköls- och tobakstillsynen är delat mellan central förvaltning och stadsdelarna.

Stadsdelsnämnden i Östermalm ansvarar för tillsyn av detaljhandel med och servering av folköl och tobak, samt svarar på socialförvaltningens remisser gällande

tillståndsgivning av serveringstillstånd. Ansvar för tillsyn av rökfria miljöer ligger hos miljönämnden i Stockholms stad.

Tillsynsplan och övergripande styrdokument

Stockholms stads riktlinjer som gällde vid tillsynsbesöket är beslutade i socialnämnden och av kommunstyrelsen i Stockholms stad år 2013.

Preventionssamordnaren har delegation att inleda och avsluta åtgärdsärenden enligt alkohollagen och tobakslagen. Stadsdelsdirektören har delegation att besluta om varning, förelägganden utan vite samt omhändertagande av tobaksvara. Övriga beslut enligt tobakslagen och alkohollagen ligger på stadsdelsnämnden.

Stadsdelen har en tillsynsplan för folköls- och tobakstillsyn, den är ettårig. I tillsynsplanen för år 2015 framgår att samtliga butiker som anmält försäljning av tobak eller folköl ska få minst ett tillsynsbesök, fokus under året var kontrollköp och att dela ut den pärm staden tagit fram till butiker som säljer tobak och folköl. Tillsynsplanen för år 2016 antogs av nämnden 10 mars. I den framgår att samtliga butiker ska få minst två tillsynsbesök per år, med uppföljande besök på de butiker som hade brister. Samtliga butiker ska även få kontrollköp under året. Uppföljning av tillsynsplanen sker varje år. I samband med att ny tillsynsplan beslutas, redovisas tillsynen för föregående år för nämnden.

Handläggarnas arbetssituation och samverkan

Handläggaren är preventionssamordnare och har arbetat med tillsyn sedan 2008. Under 2015 gjordes en omorganisation och en preventionsenhet upprättades. Tillsynshandläggaren, som tidigare haft en kombinerad tjänst som fältassistent och preventionssamordnare, blev då preventionssamordnare på heltid. Folköls- och tobakstillsynen beräknas ta 50 % av en heltidstjänst.

Det har varit svårt att få med polisen på tillsyn, men nu har det blivit bättre. Det finns med i avtalet mellan stadsdelen och polisen att de ska följa med på tillsyn, det är planerat för 4 gemensamma tillsynsomgångar under året. I april utbildades en grupp om 6 poliser, varav en gruppechef, i tobakstillsyn.

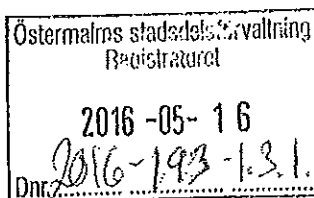
Stadsdelen har gott samarbete med flera andra stadsdelar, men främst Norrmalm och Kungsholmen. Ibland är någon från socialförvaltningen centralt med vid tillsyn.

Handläggaren har inte blivit utsatt för hot eller våld i sin tjänsteutövning på Östermalm, det har dock förekommit incidenter i andra stadsdelar när handläggaren varit med på tillsyn.

Tillsyn inom folköls- och tobaksområdet

På Östermalm fanns det vid länsstyrelsens besök 101 anmälda försäljningsställen för tobak och/eller folköl. 51 av dessa säljer endast tobak och 3 har servering av folköl.

127 tillsynsbesök genomfördes i stadsdelen under föregående år. Under samma år genomfördes 244 kontrollköp. 84 pärmar delades ut. Vid länsstyrelsens besök hade 75 tillsynsbesök och 132 kontrollköp genomförts under 2016. 17 pärmar hade delats

Datum
2016-05-04

Beteckning
705-10365-2016

ut, vilket innebär att samtliga handlare nu har fått en pärm. Under 2015 fick kontrollköparna handla utan att visa id-kort vid 52 av 244 tillfällen, under 2016 endast 3 av 132.

Tillsynsprotokoll används vid tillsyn. Det förs även in i datastödsprogrammet OL2 där det renskrivs digitalt. Originalen sparas i en pärm. Varje område i stadsdelen har en egen pärm. Tillsynsprotokollet skickas till näringsidkarna.

Östermalm har ett annat tillvägagångssätt än de andra stadsdelarna när det kommer till nya butiker. När en butik anmäler försäljning av tobak eller folköl till Stockholms stad, läggs det in i OL2 och sedan informeras handläggaren av stadens samordnare. Inom 10 dagar åker tillsynshandläggaren till butiken för ett besök. Vid besöket går de igenom egenkontrollprogrammet och kontrollerar bland annat att tobaken är korrekt märkt och att marknadsföringen är godkänd. Efter besöket skriver tillsynshandläggaren ett registreringsbevis som lamineras, handläggaren tar sedan med beviset och pärmen och går tillbaka till butiken.

Länsstyrelsens bedömning

Egenkontrollprogram

En diskussion kring egenkontrollprogram kommer länsstyrelsen att lyfta med socialförvaltningen i Stockholms stad.

Tillsyn inom folköls- och tobaksområdet

Tillsynen av folköl och tobak på Östermalm fungerar bra, det bedrivs ett aktivt tillsynsarbete och alla handlare har fått minst ett tillsynsbesök under det senaste året. Samtliga handlare har även fått kontrollköp.

Kristin Marklund

Enhetschef

Moa Karlsson

Tillsynshandläggare

Suzanne Bengtsson

Tillsynshandläggare

Kopia till

Folkhälsomyndigheten

Östermalms stadsdelsförvaltning